

Vrste, sastav i održavanje maski za lice

Ime i prezime: Stipe Ledić

Razred: 1.f

Škola: III. gimnazija Split

Mentorica : Vesna

Dobronić

Maske za lice - uvod

- **Maske za lice** – štite nas i naše bližnje od zaraze virusom SARS – CoV – 2 .
- Njihovim nošenjem na javnim mjestima **izravno pomažemo pri suzbijanju epidemije virusa SARS – CoV – 2 .**
- Maske – podižu svijest o fizičkoj udaljenosti i zdravstveno osviještenom ponašanju.

Prikaz vrsta maski i njihovih svojstava

Vrsta maske/Svojstva	1. Maske za lice	2. Medicinske maske	3. Filtrirajuće polumaske s ventilom i bez ventila
Kratice/sinonim	maske domaće izrade; maske kućne izrade; pomoćne maske za lice	kirurške maske	FFP2/FFP3 maske N95/ N99 i N100
Namjena	Osobna zaštita	Zaštita drugih	Zaštita na radu
Medicinski proizvod odnosno zaštitna oprema	Ne	Da	Da
Testirano i certificirano / Licenca	Ne	Da, Europski standard EN 14683:2019-6 Certifikat CE ¹	Da, Europski standard EN 149:2001-10 Certifikat CE ¹
Učinkovitost	Nošenjem se može usporiti strujanje daha ili prijenos respiratornih kapljica, maske mogu pojačati svijest o potrebi za fizičkim distanciranjem kao i o pažljivijem ophođenju prema sebi i drugima radi zaštite zdravlja	Zaštita drugih od respiratornih kapljica osobe koja nosi masku	Zaštita osobe koja nosi masku od čvrstih i tekućih čestica aerosola u zdravstvenim ustanovama

Osnovne upute pri nošenju maski za lice

- Maske se moraju koristiti samo u osobne svrhe.
- **Nepohodno je i dalje se pridržavati svih propisanih higijenskih mjera naznačenih u preporukama HZJZ-a.**
- Čak i tijekom nošenja maske za lice potrebno je prema preporuci SZO-a održavati razmak između osoba od 2 m.
- Pri stavljanju maske treba voditi računa o tome da se uz lice stavlja uvijek unutarnja strana maske.
- Jednu masku nosi samo jedna osoba, nošene maske ne smiju se dijeliti s drugima.
- Prije prve uporabe maske je poželjno oprati ili barem izglacati glačalom podešenim na temperaturu za glačanje pamučnih/lanenih materijala.
- Prije i nakon stavljanja maske ruke je potrebno temeljito oprati sapunom.
- **Maska treba pokriti usta, nos i dio lica**, a na rubu mora što tješnje pristajati kako bi se što je više moguće smanjio protok zraka izvan maske.
- Kod prve uporabe trebalo bi provjeriti propušta li maska dovoljno zraka kako bi što je manje moguće sprečavala normalno disanje.
- **Navlaženu masku potrebno je skinuti i zamijeniti novom, suhom.**
- Na vanjskoj strani maske potencijalno se može naći virus. Kako bi se spriječila kontaminacija ruku, treba izbjegavati dodirivanje vanjske strane maske.
- Nakon skidanja masku treba odložiti u vrećicu ili slično i dobro je zatvoriti ili je odmah oprati. Kako bi se spriječila pojava plijesni, nije preporučljivo masku dugo čuvati zatvorenu nakon nošenja.
- Maske bi se nakon jednog nošenja trebale u idealnim uvjetima oprati na 95 stupnjeva, a najmanje na 60 i temeljito osušiti.
- Ako postoje upute proizvođača, obvezno ih se i u cijelosti treba pridržavati.

Maske za lice – maske napravljene od tekstila

- **Maske za lice** – izrađuju se od komercijalno dostupnih dvoslojnih pamučnih materijala gušćeg tkanja i nose se u svakodnevnom životu
- Na svakoj ambalaži maske za lice mora se navesti sirovinski sastav i upute za održavanje.
- Nisu medicinska oprema.
- Pružaju određenu zaštitu protiv većih, potencijalno zaraznih kapljica

- Sprječavaju dodir sluznice nosa i usta prljavim rukama
- Usporavaju strujanje izdahnutog zraka i prijenos respiratornih kapljica te pojačavaju svijest o fizičkom udaljenosti.

Slika 1. – primjer maske za lice

Medicinske ili kirurške maske

- Prvenstveno se koriste za zaštitu drugih osoba od izlaganja potencijalno zaraznim kapljicama one osobe koja nosi masku.
- **Jednokratna primjena**
- Štiti i korisnika djelomično kada je dobro pričvršćena
- Uglavnom su sastavljene od :
polipropilena, poliestera i celuloze

- Slojni sastav: poliester ili polipropilen – tekstil - poliester ili polipropilen
- Procesi izrade kirurške maske: meltdown, spunbond (načini obrade polipropilena)
- Prije izlaska na tržište moraju proći mnogo testova
- Služe za sprječavanje širenja kapljica iz izdahnutog zraka na pacijenta ili drugu osobu te mogu zaštititi područje usta i nosa od direktnog utjecaja većih kapljica druge osobe kao i od prijenosa patogena izravnim dodirrom s rukama.
- Video izrade medicinske ili kirurške maske: https://youtu.be/ZC_T5wNse0Y

Slika 2. Medicinska ili kirurška maska

Filtrirajuće polumaske s ventilom i bez ventila

- Namijenjene su zaštiti od čestica, kapljica i aerosola u zdravstvenim ustanovama
- **Jednokratna primjena**
- Postoje maske bez ventila za izdah i maske s ventilom za izdah.
- **Maske bez ventila** - filtriraju udisani zrak i izdisani zrak i osiguravaju i samozaštitu i vanjsku zaštitu

- **Maske s ventilima** - filtriraju samo udahnuti zrak i osiguravaju samozaštitu.
- Kao medicinska oprema - nose se u situacijama kada se zna da se pruža neposredna zdravstvena skrb zaraženoj osobi, pri zahvatima u kojima se generira aerosol jer zaustavljaju 95% i više, odnosno 98% i više čestica, ovisno o jačini filtracije.
- Sastav: netkani materijal spojen toplinskom obradom, filter (npr. elektrostatički pamučni filter) i ventil kod maski s ventilima (različiti ventili razlikuju se po sposobnosti filtriranja) .

N95 (95%) = FFP2 / P2 (94%)

N99 (99%) = FFP3 (99%)
N100 (99.97%) = P3 (99.95%)

Slika 3. različite filtrirajuće polumaske s ventilom i bez ventila te njihova učinkovitost

Izvori

- <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Maske-za-lice-1.pdf>
- <https://www.thomasnet.com/articles/other/how-surgical-masks-are-made/#register>
- <https://www.printmedia.hr/wp-content/uploads/2020/06/maskazalice.jpg>
- <https://www.bauhaus.hr/media/catalog/product/cache/1/image/800x/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/6/8/68218272.jpeg.jpg>
- <https://fastlife hacks.com/wp-content/uploads/2020/02/n95-vs-ffp2-ffp3.jpg>

